

CONCEPT

Jaarverslag 2025

Inleiding

Voor u ligt het vierde jaarverslag van het bestuur van de Stichting Terp Hegebeintum (STHB) dat in 2022 in de nieuwe samenstelling is gestart.

We kijken met een tevreden gevoel terug op 2025 en doen hier met plezier verslag van. Waar zinvol verwijzen naar het op 27 mei 2024 vastgestelde meerjarig beleidsplan 2024-2029. Hoe het de stichting financieel verging, kunt u lezen in onze jaarrekening 2025.

We wensen u veel leesplezier.

Namens het bestuur van Stichting Terp Hegebeintum,

Jelle Arjaans, voorzitter en
Nina Steen, secretaris.
Liesbeth ten Wolde, coördinator.

Bestuur

Er hebben geen wisselingen in de samenstelling van het bestuur plaatsgevonden. De termijn van dhr. Th. Woudwijk liep eind 2025 af en hij is bereid gevonden aan te blijven als bestuurslid in de functie van penningmeester tot er een opvolger is gevonden. Het bestuur waardeert deze coöperatieve opstelling ten zeerste.

De samenstelling van het bestuur op 31 december 2025 was als volgt:

Dhr. drs. J. Arjaans	voorzitter
Mw. N. Steen	secretaris
Dhr. Th. Woudwijk	penningmeester
Dhr. H. Feenstra	bestuurslid
Mw. F. Reitsma	bestuurslid

Eén bestuurslid had tot en met 1 november zitting in het bestuur van Markant Friesland. Deze stichting is per 1 november 2025 opgeheven.

In 2025 heeft het bestuur met partners een zeer geslaagd uitje gehad naar Foestrum in Westergeast.

Rooster van aftreden:

Naam	Functie	1e periode	2e periode
Jelle Arjaans	Voorzitter	10-10-2017 - 01-01-2023	01-01-2023 - 01-01-2027
Nina Steen	Secretaris	18-01-2022 - 01-01-2027	
Theun Woudwijk	Penningmeester	10-10-2017 - 01-01-2022	01-01-2022 - 01-01-2026
Fenny Reitsma - Hazelhoff	Algemeen- vvz	01-01-2022 - 01-01-2026	01-01-2026 - 01-01-2030
Harry Feenstra	Algemeen	01-01-2022 - 01-01-2027	

Vergaderingen, overleg en andere bijeenkomsten

Tijdens de vergadering van 25 november 2024 hebben we besloten de frequentie van de bestuursvergaderingen iets te verlagen i.p.v. één keer per maand naar één keer per 6 weken.

In 2025 waren er 8 reguliere bestuursvergaderingen en 2 overleggen met het bestuur, coördinator en het team van vrijwilligers:

27-01-2025	26-05-2025	14-09-2025
03-03-2025	24-06-2025	24-11-2025
14-04-2025	11-08-2025	

Naast de bestuursvergaderingen hebben er diverse overleggen in kleiner verband plaatsgevonden.

TerpEnLand, het samenwerkingsverband van de vier archeologische steunpunten Firdgum, Wijnaldum, Oude Bildtziel en Hegebeintum is in 2025 enkele keren bij elkaar geweest om diverse zaken af te stemmen en elkaar over en weer te informeren. Samen hebben we een busexcursie georganiseerd voor onze vrijwilligers langs de vier archeologische steunpunten. Met een mooie opkomst werd het een gezellige, inspirerende dag.

Archeoloog Johan van Gent was de gids tijdens de TerpEnLand-dag voor de vrijwilligers. Hier in het Yeb Hettingamuseum.

De penningmeester en de voorzitter hebben diverse keren overleg gevoerd met wethouder mevr. Jouta en de beleidsmedewerker mevr. Boskma.

In januari 2025 zijn tijdens een overleg met dorpsbelang Blije afspraken gemaakt met betrekking tot gebruik en stalling van de GATOR (golfkar aangeschaft in het kader van de Terp fan de Takomst). Beheer, stalling en gebruik blijft de verantwoordelijkheid van Dorpsbelang Blije. Uiteraard heeft STHB altijd de mogelijkheid om gebruik te maken van het vervoermiddel.

In 2025 hebben we onze eerste burendag gehouden op 10 mei. Onder mooie weersomstandigheden hebben we kennis kunnen maken met de burens en elkaar over en weer kunnen informeren. We zijn van plan dit jaarlijks te herhalen.

We hebben passend binnen onze doelstellingen subsidie verleend aan de Ver. Voor Terpenonderzoek voor de publicatie "De schatkamer van Burmania" over de Burmania Terpen in Ferwert.

Tijdens de bestuursvergadering van november 2025 hebben we een lustrum commissie (Liesbeth, Fenny, Nina) ingesteld met als opdracht de voorbereiding van de lustrum viering in september 2026.

Activiteiten

Zoals voorgenomen in ons beleidsplan hebben we dit jaar gewerkt met een activiteitenagenda. Hieronder lichten we enkele activiteiten toe:

19 t/m 23 februari 'Help pake en beppe' met Monetarii Dorestatii en kinderboekenschrijver Pieter Stoer

1 maart Lezing Rita Radetzky Roodbaardtuinen

15 maart Determinatie dag Evert Kramer en Cor Venema met Margot Daleman (PAN)

Leverde weer veel belangstelling op en bijzondere objecten waarvan we er een noemen: een mooie fibula. Het is een gelijkarmige beugelfibula met een spiraal (naald) aan twee wangen, versierd en ingelegd met email, datering 750-900 n.Chr. Deze is aan ons geschonken door de vinder. We hebben de fibula schoon laten maken door RAAP en deze wordt tzt opgenomen in wisselvitrine.

Elk PAN-spreekuur levert weer bijzondere archeologische vondsten op. Op de foto Margot Daleman.

5 april Yme Kuiper lezing

5 april Open tuin Harsta State

We hebben deelgenomen aan de herdenking van de watersnoodramp van 1825 door het 18 minuten en 25 seconden luiden van de klok.

14 mei lezing Erik Betten

31 mei PAN-spreekuur Margot Daleman

9 juni Dag van het Kasteel, spellendag in tuin n.a.v. het thema 'naar buiten'

14 juni archeologie dag bij afgravingswand met boogschieten, zwaardvechten en smeden.

14 juni concert La Strada in kerk

30 augustus workshops oude ambachten door Monetarii Dorestatii

14 september Start Open Monumentendag met Gemeente Noardeast-Fryslân

27 september Museumnacht.frl – optreden zangeres Rayana

4 oktober Fries museum op Paad – de terpenhond van Ferwert

Bij 'Het Fries Museum op paad' kwam de terpenhond van Ferwert voor één dag terug en kreeg de naam 'Oda'.

11 oktober lezing Mans Schepers

8 november taxatie en determinatie dag Evert Kramer en Margot Daleman

We waren ook in 2025 onderdeel van het Zilte pad

Organisatie

Onder leiding van onze coördinator is er sprake van een goede organisatie en betrouwbare openstelling van het centrum. Ook de toename van activiteiten en daarmee samenhangende aandacht in de media is een resultaat van haar werkzaamheden. Het bestuur heeft formele gesprekken met de coördinator gevoerd volgens onze gesprekkencyclus samen met de vertegenwoordiger van HDK en daarnaast diverse tussentijdse voortgangsgesprekken.

De coördinator werkt 16 uur voor STHB en is daarnaast voor 12 uur aangesteld voor HDK.

Openingstijden

Vanaf het winterseizoen 2023/2024 zijn de openingstijden aangepast, dit in verband met het geringe aantal bezoekers tijdens de winterperiode en krapte in de bemensing. Door de openingstijden iets te beperken kunnen capaciteit en middelen efficiënter worden ingezet. Dit beleid is in winter 2025/2026 voortgezet.

De prijzen van het Terpcafé zijn in 2025 niet verhoogd.

Boogschieten i.s.m. de boogschietvereniging van Burdaard bij de Nationale Archeologiedagen.

Gebouw en inventaris

Begin 2024 heeft het bestuur in samenwerking met de gemeente een meerjarig onderhoudsplan vastgesteld. Hiermee reserveren we middelen voor in de toekomst te verwachten regulier onderhoud aan ons gebouw.

De akoestiek in het centrum voldeed niet aan onze eisen met name tijdens lezingen. In overleg met Hooghiemster zijn er akoestische panelen aangebracht hetgeen een aanmerkelijke verbetering betekende.

Er is een kleine draagbare geluidsinstallatie aangeschaft t.b.v. rondleidingen en bijeenkomsten.

Er is een nieuwe laptop aangeschaft voor de coördinator. Idem printer.

De oude kassa die veel problemen veroorzaakte is vervangen door een nieuw systeem (Mollie en Sum up)

Tijdens erg warme perioden loopt de temperatuur in het centrum op tot onaanvaardbare hoogten. We hebben de mogelijkheden om het in het centrum qua temperatuur aangenaam te houden verkend met onze architect en aannemer.

Conclusie dat de meest duurzame oplossing het plaatsen van leilindes is. We gaan in overleg met de gemeente en hopen in het voorjaar 2026 de bomen te kunnen plaatsen.

De berging op de kop van ons parkeerterrein heeft een omgevingsvergunning voor 10 jaar (2032). Dit zou eigenlijk een permanente vergunning moeten zijn dus we gaan in overleg met de gemeente.

Exposities

Het KYS kent twee vaste exposities. Met ingang van 16 september 2021 heeft Terp Hegebeintum een totaal vernieuwde vaste expositie in het Archeologisch Steunpunt met als thema grafcultuur.

De Stichting Alde Fryske Tsjerken heeft in maart 2023 haar permanente expositie over de bouw van de Friese kerken op de verdieping van het centrum geopend.

Voor wisselexposities is er een samenwerkingsovereenkomst gesloten met drie externe partijen te weten Wetterskip Fryslân, It Fryske Gea en Stichting Alde Fryske Tsjerken. Zij verzorgen bij toerbeurt een expositie in het centrum. Tussentijds kan STHB zelf exposities organiseren. Begin 2026 wordt deze samenwerking geëvalueerd en de inzet van STHB is voortzetting van de samenwerking.

In 2025 zijn er twee exposities georganiseerd:

- Zondagsschool platen door SAFT
- Stand van zaken Yndyk door It Wetterskip

Bezoekersaantallen 2025

Het totaal aantal betalende bezoekers van 2025 kwam uit op 5501 en daarmee bleven we enigszins achter bij de prognose (6500). De verklaring kan deels gevonden worden in de weersomstandigheden die ronduit slecht waren tijdens grote delen van het jaar. De activiteiten leveren uiteraard bezoekers op, maar niet veel meer (door de beperkte capaciteit van het centrum) dan reguliere bezoekers op een mooie dag. Harsta State levert ook (nog) niet substantieel veel bezoekers in 2025.

Het KYS was tijdens het winterseizoen geopend van woensdag tot en met zondag van 13:00 tot 17:00 en in het zomerseizoen dagelijks van 10:00 tot 17:00, met uitzondering van maandag (gesloten) en zondag (vanaf 13:00 geopend). De Kerk werd naast de rondleidingen gebruikt voor begrafenissen, bruiloften en iedere eerste zondag van de maand voor een kerkdienst gehouden door het Frysk Oecumenisch Werkverband.

Groepsbezoeken waren er o.a. van diverse Belgische touroperators, historische touroperators, kerkelijke organisaties, diverse scholen en verder collega-historische organisaties, vele verenigingen en familiebezoeken.

In het hoogseizoen hebben we een enquête uitgezet om meer zicht te krijgen op onze bezoekers zoals waar komen ze vandaan, hoe hebben ze van ons gehoord. Ook bedoeld om effectiviteit van adverteren nader te bepalen.

Educatie

Al enige tijd zijn we bezig met het realiseren van een educatief project voor jongeren, waarbij ze uitleg krijgen over het gebruik van de metaaldetector en de voorwaarden waaraan je dan moet voldoen. Het een en ander gekoppeld aan activiteiten die we organiseren vanuit het Archeologisch steunpunt Hegebeintum.

In onze zoektocht naar een geschikte locatie om ook daadwerkelijk met de metaaldetector aan de slag te gaan liepen we tegen de beperkingen aan die nou eenmaal horen bij een zwaar beschermd rijksmonument. Na overleg met de gemeente en dhr. J. Stöver van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Rijksdienst voor het cultureel Erfgoed zijn we op het spoor gekomen van twee geschikte locaties buiten de contour van het rijksmonument en de contour van het AMK. Er is contact gelegd met de eigenaren/pachters van de percelen. We verwachten begin 2026 nadere afspraken te kunnen maken, zodat we in 2026 dit onderdeel op kunnen nemen in ons programma.

De zoektocht naar een geschikte locatie is afgerond en de toestemming van de pachter is verkregen. Het maken van een uitvoeringsplan (wie, wat, wanneer) is gestart.

Verder werken we samen met het educatieve project Opus3 voor basisschoolbezoeken van basisscholen in Noardeast-Fryslân. Op donderdag 14 oktober werd proefgedraaid voor het nieuwe educatieve programma. In april en juni 2026 is er in beide maanden weer een week beschikbaar voor scholen om hieraan deel te nemen.

Samenwerking Museum Dokkum en Kollum

Met ingang van 1 januari 2019 heeft Stichting Terp Hegebeintum nieuwe statuten opgesteld, die meer richting geven aan de nieuwe ambities van het bestuur.

In het kader van dit ambitieuze proces heeft het bestuur naar professionalisering van zowel de organisatie, als van het bestuur gezocht. Daarom heeft stichting Terp Hegebeintum contact gezocht met het bestuur van stichting Musea Noardeast Fryslân te Dokkum. En later ook met Kollum. De besturen hebben in een eerste overleg gesproken over mogelijke samenwerking.

De besturen zijn van mening dat zij een sterke pijler vormen in het cultuurhistorisch en toeristisch recreatief aanbod in de gemeente en dat daarvoor een stevige samenwerking onontbeerlijk is. Er is afgesproken dat we waar mogelijk gezamenlijk naar buiten toe optrekken om onze belangen te behartigen. De besturen hechten zeer aan de samenwerking en hebben daartoe een tweetal bijeenkomsten belegd in 2025.

Borg Verhildersum was het decor voor het vrijwilligersuitje van Terp Hegebeintum in 2025.

Vrijwilligers

We hebben in Hegebeintum een klein en hecht team waar we oog voor elkaar hebben. Zo gaat ziekte of ander ongemak Hegebeintum niet voorbij. Enkele vrijwilligers hadden te maken met ernstige ziekte en daaraan gekoppeld medische behandeling. In 2025 hebben we door overlijden afscheid moeten nemen van twee van onze vrijwilligers Hennie en Aafje.

Deze omstandigheden drukten vanzelfsprekend een stempel op de sfeer. Op die momenten zijn we er voor elkaar.

Het jaarlijkse vrijwilligersuitje van Hegebeintum voerde dit jaar naar Verhildersum en was met deelname door 19 vrijwilligers zeer geslaagd.

Ter bevordering van de onderlinge band en samenwerking en als dank voor de inzet houdt HdK ieder jaar een vrijwilligersuitje (15 mei). Het vrijwilligersuitje voor de noordelijke vrijwilligers was dit jaar naar het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen. Het was een zeer geslaagde dag.

Op vrijdag 17 december hebben we het jaar feestelijk afgesloten met een gezellige gezamenlijke bijeenkomst in het Terpcafé waarbij we tevens afscheid namen van Marco vd Werf, de coördinator van HDK en kennis maakten met zijn opvolger Odette.

Er is een stabiele kern van vrijwilligers, die al vele jaren bij Hegebeintum werken, aangevuld met vrijwilligers die er na de opening van het nieuwe centrum zijn bijgekomen. Het werven van vrijwilligers was in 2025 een belangrijk doel en gelukkig zijn er hierdoor ook een aantal nieuwe vrijwilligers gestart.

Op 31 december 2025 hadden we xx vrijwilligers. Dit is exclusief de tien HdK-tuinvrijwilligers die de tuin op Harsta State onderhouden.

Er zijn twee vrijwilligersbijeenkomsten samen met coördinator en afgevaardigde van het bestuur georganiseerd.

Het bestuur heeft het protocol bijzondere gelegenheden vrijwilligers en personeel aangepast per 3 maart 2025.

Opfris archeologie is op 20 mei verzorgd door Johan van Gent met aansluitend vrijwilligersoverleg.

Vrijwilligers in Enkhuizen bij de vrijwilligersbedankdag in Enkhuizen.

Hendrick de Keyser Monumenten

We werken als Stichting nauw samen met Hendrick de Keyser Monumenten sinds 2022. Ons contactpersoon was Marco van der Werf. Marco heeft besloten HDK te verlaten en heeft een functie aanvaard bij museum Heerenveen als directeur. Tijdens de kerstbijeenkomst hebben we afscheid van hem genomen en hem omstandig bedankt voor zijn inzet en de plezierige samenwerking van de afgelopen jaren.

Doelen uit het beleidsplan

Bij diverse onderdelen is in dit jaarverslag ook de koppeling naar het beleidsplan gemaakt.

Op het gebied van informatievoorziening werd samen met de gemeente en het dorp de afgelopen jaren gewerkt aan vervanging van de bebording en het verbeteren van de omgeving. De in 2023 gestarte vernieuwing van de informatieborden bij het centrum is afgerond met de feestelijke onthulling door wethouder Jouta van de gemeente Noardeast Fryslân op 17 mei 2024. Daarmee werd een groot deel van het omgevingsplan Hegebeintum afgerond. Er werd meteen gestart met een subsidie aanvraag voor onderdelen van het omgevingsplan onder de naam "Belevingsroute Hegebeintum" die nog niet uitgevoerd konden worden en de verbinding met Easterbeintum vormt daarin een prominent onderdeel.

In juni 2025 werd onze subsidieaanvraag in het kader van de Versnellingsagenda goedgekeurd. Voor dit project hebben we ook financiële steun mogen ontvangen van onze partner Wetterskip Fryslân. Door omstandigheden heeft het project 'Belevingsroute Hegebeintum' vertraging opgelopen. Samen met Babke Dekker van Hofmeijer Dekker en archeoloog Johan van Gent hebben we de uitvoering weer opgepakt.

De mogelijkheden voor donateurschap hebben we nog niet verkend en worden in 2026 verder onderzocht.

Eind 2024 hebben we een extern bureau ingeschakeld voor het maken van een Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) en een bedrijfsnoodplan. Dit plan hebben we in 2025 vast kunnen stellen.

Voor de voorgenomen uitgave van een kleine publicatie over Hegebeintum is inmiddels een auteur gevonden en nadere afspraken zijn begin 2025 gemaakt. De uitgave staat nu gepland voor september 2026 met het 5 jarig jubileum van het centrum.

Al langere tijd leven er bij de dorpen Ferwert, Blije en Hegebeintum wensen tot het opzetten van een verhalenwandelpunt, met als doel historische objecten en aspecten in het landschap rond deze dorpen extra onder de aandacht te brengen door middel van een wandelpunt in het kader van het gebiedsplan 1Dyk. Wij hebben ons als Stichting Terp Hegebeintum hierbij aangesloten. Het plan wordt in 2025 voorgelegd aan de dorpsbelangen en er wordt gezocht naar financiering.

We zijn deelnemer geworden van het spelproject FRYSK en dit spel is inmiddels te koop in ons centrum.

Het beheeroverleg van de Terp fan de Takomst is qua omvang enigszins beperkt. Dit houdt in dat wij agenda lid zijn.

Reeds enkele jaren staat de plaatsing van een TOP (Toeristisch Overstap Punt) op de agenda van onze bestuursvergaderingen. Het bestuur en de gemeente zag en ziet de plaatsing ervan op de bietenopslag als een mooie ondersteuning van de plannen voor upgradering van de bietenopslag plaats. Dit is voor ons een overloop parkeerplaats bij activiteiten in het centrum en er onvoldoende parkeerplekken zijn bij het centrum. Door onvoldoende budget bij de gemeente is de realisatie van beide, dus opwaardering bietenopslagplaats en plaatsing Top nog niet gerealiseerd.

Een topstuk uit onze expositie, een fraai kleurenrijk kralensnoer gevonden in een skeletgraf in Hegebeintum, sierde de ledenpas 2025 van het Koninklijk Fries Genootschap en leverde een bescheiden artikel op in de jan/feb editie van hun blad Fryslân.

Hegebeintum in de media

Tijdens het verslagjaar verscheen Hegebeintum zeer frequent in de media, voor ons erg belangrijk om de naamsbekendheid vast te houden en waar nodig uit te breiden. Naast de door onze coördinator verzorgde publicaties over activiteiten en exposities in de regionale media, meldingen in de diverse papieren en digitale uitagenda's en de optredens tijdens radio- en tv-uitzendingen, komen we ook regelmatig voor in uitzendingen van andere partijen. Zo waren we te zien in de televisieprogramma's Binnenste Buiten en het Vuur van de Friezen en werden er opnames gemaakt voor het programma 'De gebroeders Van Rossum' (uitgezonden in 2025).

Woord van dank

Tot slot willen we als bestuur onze trouwe en betrokken vrijwilligers noemen. Immers zonder hun inzet zijn we niet in staat het Kennis- en Ynformaasje Sintrum Terp Hegebeintum te exploiteren.

Namens het bestuur hartelijk dank!

Namens het bestuur,

Jelle Arjaans,
voorzitter bestuur Stichting Terp Hegebeintum
15032026JA/NS/LtW – vastgesteld tijdens bestuursvergadering 30032026